

Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци

***развитие на производството,
вноса, износа и продажбите
в България***

Състояние към декември 2020 г.

*Изготвен със съдействието на
Съюза на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ)*

гр. София, април 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

- I . Икономически перспективи пред ЕС и Еврозоната
- II . Основни макроикономически показатели
 - 2.1. Брутен вътрешен продукт
 - 2.2. Производство
 - 2.3. Оборот в търговията
 - 2.4. Външна търговия
 - 2.5. Чуждестранни инвестиции
 - 2.6. Заетост
 - 2.7. Заплати и доходи
 - 2.8. Международен туризъм
 - 2.9. Консолидиран бюджет
- III . Основни тенденции в консервната промишленост
 - 3.1. Основни икономически показатели
 - 3.2. Производство
 - 3.3. Продажби
 - 3.4. Външна търговия
 - 3.5. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост
- IV . Основни икономически показатели в сектора
- V . Производство
 - 5.1. Предварителни данни 2020 г.
 - 5.2. Годишни данни (2015-2019)
 - 5.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци
 - 5.2.2. Преработени и консервирани плодове
 - 5.2.3. Плодови и зеленчукови сокове
 - 5.2.4. Сосове и подправки
- VI . Продажби на производителите
 - 6.1. Предварителни данни 2020 г.
 - 6.2. Годишни данни (2015-2019)
 - 6.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци
 - 6.2.2. Преработени и консервирани плодове
 - 6.2.3. Плодови и зеленчукови сокове
 - 6.2.4. Сосове и подправки
- VII . Внос - Износ
 - 7.1. Външнотърговски баланс
 - 7.2. Внос
 - 7.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци
 - 7.2.2. Преработени и консервирани плодове
 - 7.2.3. Плодови и зеленчукови и сокове
 - 7.2.4. Сосове и подправки
 - 7.3. Износ
 - 7.3.1. Преработени и консервирани зеленчуци
 - 7.3.2. Преработени и консервирани плодове
 - 7.3.3. Плодови и зеленчукови сокове
 - 7.3.4. Сосове и подправки
 - 7.4. Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци
 - 7.4.1. Външно-търговски баланс
 - 7.4.2. Внос
 - 7.4.3. Износ
 - 7.5. Регионални пазари
 - 7.5.1. Внос

7.5.2. Износ

VIII . Предприятия от сектора

8.1. Активи и пасиви

8.2. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост, стабилност

8.3. Конкуренция, пазарен дял

8.3.1. Водещи предприятия по общо приходи

8.3.2. Водещи предприятия по печалба

8.3.3. Водещи предприятия по служители

8.4. Сертифицирани фирми

IX . Дружества – Дайджест

X . Нормативна уредба в сектора

XI . Приложения

XII . Индекс на таблиците и графиките

Забележки:

1. В настоящето изследване са ползвани официални данни от НСИ, както и данни от International Trade Centre, Информационната система за българските предприятия (BEIS) на БИК "Капиталов пазар" ЕООД (<http://www.beis.bia-bg.com>).

2. В глави III, IV, V, VI и VIII е посочена информация за предприятията от следната група (съгласно КИД2008):

10.3 Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия (НКИД2003 15.3), включваща класове:

- 10.31 Преработка и консервиране на картофи (НКИД2003 15.31);
- 10.32 Производство на плодови и зеленчукови сокове (НКИД2003 15.32);
- 10.39 Преработка и консервиране на други плодове и зеленчуци, без готови ястия (НКИД2003 15.33)

Включена е и статистическа информация по клас:

10.84 Производство на хранителни подправки и овкусители (НКИД2003 15.87)

Copyright ©:

Никаква част от този анализ не може да бъде публикуван, разпространяван, излъчван, копиран или възпроизвеждан по друг начин или под каквато и да е форма, без писмено съгласие на СФБ Капиталов пазар АД

Използвани съкращения

БСК	Българска стопанска камара
БФБ	Българска фондова борса-София АД
КИД-2008	Класификация на икономическите дейности (2008)
бр.	Брой
КН	Комбинирана номенклатура
Конф.	Конфиденциални данни
МЗХ	Министерство на земеделието, храните и горите
НКИД-2003	Национална класификация на икономическите дейности (2003)
НСИ	Национален статистически институт
ПРОДПРОМ	Номенклатура на промишлена продукция
хил.л.	Хиляди литра
BEIS	Информационна система за българските предприятия (http://www.beis.bia-bg.com)
ISO	Международна организация за стандартизация
НАССР	Анализ на опасностите и контрол на критичните точки

© СФБ Капиталов пазар АД

София 1527, ул. Чаталджа 76, ет.1
тел. 02 980 10 90, факс 02 981 45 67
е-mail: sfb@bia-bg.com

ЕИК по ДДС BG831414785

БУЛСТАТ 831414785

Уникредит Булбанк АД

BIC code: UNCRBGSF

Банкова сметка (лв.): BG10 UNCR 9660 1006 2882 00

Базов квалификационен REFA-курс ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО И ОПТИМИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИТЕ ПРОЦЕСИ

Модул 1: Организация на работни системи и процеси

Модул 2: Управление на производствени данни

Курсът е едномесечен, но за удобство на фирмите е разделен на два модула по две седмици и се състои от 160 учебни часа. Участниците получават по един комплект оригинални учебни материали на REFA, преведени на български език, с общ обем от 800 стр. В края на всеки модул се провеждат изпити, като успешно издържалите тези изпити получават **международно признат REFA-сертификат**.

Предимства на обучението по REFA в България

- Курсът се провежда по международно призната програма от високо квалифицирани лектори и преподаватели на **Федералния съюз – REFA (Сдружение за организация на труда и за развитие на предприятието - Германия)**;
- Курсът е **подходящ за ръководни кадри и водещи специалисти** в областта на организацията и управлението на фирмата от всички сфери на икономиката;
- **Наличието на обучени кадри по системата на REFA** дава предимства на фирмите в условията на силната пазарна конкуренция в ЕС и **може да се използва като референция пред чуждестранните им партньори**.

УМЕНИЯ

- системи и способности за нормиране на работното време;
- подходи за изготвяне на документация за определяне на изискванията към работниците и тяхната мотивация;
- организация на работното място – антропометрия и работни средства;
- техника на интервюиране, саморегистриране;
- методи за диференциране на заплащането;
- организация на заплащането;
- методи за изчисляване на разходите.

ПРИЛОЖЕНИЕ

- анализ на задачите и операциите в работния процес и условията на труд в компанията.
- разработка и обосновка на предложения за решения;
- реинженеринг и модернизация на работните системи, с цел постигане на високо ефективен и същевременно ергономичен работен процес;
- самостоятелно проектиране и оптимизиране на производствените процеси;
- ръководство и организиране на работни групи по оптимизация на работния процес.

REFA в България

Изключителни представители на РЕФА за България са
Българска стопанска камара (<http://www.bia-bg.com>) и
БИК "Капиталов пазар" ЕООД (<http://beis.bia-bg.com>).

За допълнителна информация:

София 1527, ул. Чаталджа 76, ет.1, 02 980 10 90, факс 02 981 45 67 (факс).
e-mail: bic@bia-bg.com, www.refa.bia-bg.com

СЪЮЗ НА ПРЕРАБОТВАТЕЛИТЕ НА ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ

Съюзът на преработвателите на плодове и зеленчуци (СППЗ)

е национална, браншова, работодателска организация на равноправни членове – юридически лица – производители на консервирани, замразени, сушени и лиофилизирани плодове и зеленчуци. Учреден е на 19.02.1999г.

Членството в Съюза е доброволно. Основава се на принципа, че обединената общност има по-големи възможности и по-добри перспективи за постигане на целите.

Към момента в СППЗ членуват 50 фирми, от които три са специализирани научни звена – ИКП Пловдив, УХТ – катедра “Консервиране и хладилна технология” и ПГЗХТ гр. Русе.

Основната ни мисия е издигане престижа на бранша и отстояване на интересите на фирмите – членове.

Съществен принос за постигането и имат постоянно разширяващите се контакти със сродни организации в България и чужбина, както и подържането на ползотворни взаимоотношения с министерства и ведомства на национално, европейско и международно ниво.

Цялостната дейност на СППЗ е организирана на принципа на “отворената система” - ориентирана към търсене на нови партньори и новаторски идеи. Работи се изцяло в услуга на членовете и специалистите от бранша за утвърждаване на професионализма и спазване на етичните норми и добрите практики, за популяризиране и внедряване на новостите, за подобряване на взаимодействието между членовете на Съюза и представителните органи на властта.

www.org-bg.net

I . Икономически перспективи пред ЕС и Еврозоната

Краткосрочните перспективи за европейската икономика изглеждат по-слаби спрямо предишните прогнози, тъй като пандемията има нарастващ ефект върху континента¹. Възобновяването на инфекциите от есента, заедно с появата на нови, по-заразни мутации на коронавируса, принудиха много държави-членки да въведат отново или да засилят ограничителните мерки. По тази причина европейската икономика приключи 2020 г. и започва новата година значително по-слабо. Въпреки всичко обаче има известна светлина в края на тунела, в който европейската икономика влезе преди година. Пробивът в развитието на ваксините през есента и започването на масови кампании за ваксиниране подобри перспективите за близкото бъдеще. Споразумението, постигнато между Европейския съюз и Обединеното кралство относно условията за бъдещото им сътрудничество, намали цената на напускането на Обединеното кралство от единния пазар и митническия съюз, а европейската икономика показва значителна устойчивост през втората половина на годината, като се възстанови енергично през третото тримесечие.

Като цяло БВП се очаква да нарасне с 3.7% през 2021 г. и 3.9% през 2022 г. в ЕС и с 3.8% през двете години в еврозоната. Икономиката на ЕС ще достигне нивото на производство преди кризата по-рано, отколкото се очакваше, най-вече поради по-силния импулс през втората половина на 2021 г. и през 2022 г. Скоростта на възстановяване обаче ще варира значително в рамките на ЕС.

БВП, процентна промяна спрямо предходна година (2012-2022)

	2012-16	2017	2018	2019	Прогноза		
					2020	2021	2022
Белгия	1.2	1.6	1.8	1.7	-6.2	3.9	3.1
Германия	1.4	2.6	1.3	0.6	-5.0	3.2	3.1
Гърция	-2.0	1.3	1.6	1.9	-10.0	3.5	5.0
Испания	0.7	3.0	2.4	2.0	-11.0	5.6	5.3
Франция	0.8	2.3	1.8	1.5	-8.3	5.5	4.4
Италия	-0.6	1.7	0.9	0.3	-8.8	3.4	3.5
Холандия	0.9	2.9	2.4	1.7	-4.1	1.8	3.0
Австрия	0.9	2.4	2.6	1.4	-7.4	2.0	5.1
Португалия	-0.1	3.5	2.8	2.2	-7.6	4.1	4.3
Еврозона	0.8	2.6	1.9	1.3	-6.8	3.8	3.8
България	2.1	3.5	3.1	3.7	-4.9	2.7	4.9
Хърватия	0.5	3.4	2.8	2.9	-8.9	5.3	4.6
Румъния	3.4	7.3	4.5	4.1	-5.0	3.8	4.0
ЕС	1.0	2.8	2.1	1.6	-6.3	3.7	3.9

¹ Winter 2021 Economic Forecast на Европейската комисия от февруари 2021 г.

Очакванията за инфлацията в еврозоната и ЕС са тя да бъде малко по-висока през 2021 г. в сравнение с предишните прогнози, но да остане относително ниска. В еврозоната се очаква инфлацията да нарасне от 0.3% през 2020 г. до 1.4% през 2021 г., преди да спадне леко до 1.3% през 2022 г.

Инфлация, промяна спрямо предходна година (2012-2022)

	2012-16	2017	2018	2019	2020	Прогноза	
						2021	2022
Белгия	1.4	2.2	2.3	1.2	0.4	1.8	1.8
Германия	1.1	1.7	1.9	1.4	0.4	2.3	1.3
Гърция	-0.5	1.1	0.8	0.5	-1.3	-0.1	0.6
Испания	0.6	2.0	1.7	0.8	-0.3	0.8	1.1
Франция	0.8	1.2	2.1	1.3	0.5	1.1	1.5
Италия	1.0	1.3	1.2	0.6	-0.1	0.8	0.9
Холандия	1.2	1.3	1.6	2.7	1.1	1.4	1.5
Австрия	1.6	2.2	2.1	1.5	1.4	1.7	1.7
Португалия	0.8	1.6	1.2	0.3	-0.1	0.9	1.2
Еврозона	0.9	1.5	1.8	1.2	0.3	1.4	1.3
България	-0.2	1.2	2.6	2.5	1.2	1.7	1.8
Хърватия	1.0	1.3	1.6	0.8	0.0	1.2	1.5
Румъния	1.3	1.1	4.1	3.9	2.3	2.6	2.4
ЕС	0.9	1.6	1.8	1.4	0.7	1.5	1.5

Тези прогнози са функция на значителна несигурност и повишени рискове, свързани предимно с развитието на пандемията и успеха на ваксинационните кампании. Положителната страна е, че процесът на ваксиниране може да доведе до по-бързо облекчаване на мерките за ограничаване и следователно до по-ранно и по-силно възстановяване. Силата на възстановяването може да изненада положително, задвижвана от изблик на следкризисен оптимизъм, който би отприщил силно ограниченото в момента търсене и иновативни инвестиционни проекти, благодарение на икономите на домакинствата, ниските разходи за финансиране и подкрепящите политики.

Основният риск за тази прогноза е пандемията да се окаже по-упорита или да се окаже по-тежка в близко бъдеще, отблъсквайки очакваното възстановяване. Съществува и риск от по-дълбоки щети за европейската икономика и общество, причинени от продължителната криза, като фалити, нарушени търговски връзки с партньори, промени на пазара и потребителското поведение, дългосрочна безработица и големи неравенства.

II . Основни макроикономически показатели

Резултатите по основни макроикономически показатели за развитието на България през 2020 г. са:

Основни макроикономически показатели на България (2020)

Показатели	Мярка	2020	Индекс спрямо 2019
1. Брутен вътрешен продукт	млн. лева	118 605	95.8
Брутна добавена стойност	млн. лева	102 649	95.7
Косвени данъци, данък добавена стойност, акцизи, мита	млн. лева	15 957	96.6
2. Производство			
Промислено	млн. лева	-	93.7
Строително	млн. лева	-	94.6
сградно	млн. лева	-	91.9
гражданско (инженерно)	млн. лева	-	98.4
3. Оборот в търговията			
Търговия на дребно (без автомобили)	млн. лева	-	89.8
Търговия на едро (без автомобили)	млн. лева	-	85.2
Търговия с автомобили и мотоциклети, части и ремонт	млн. лева	-	79.2
4. Производителност на труда (БВП на зает)	лева	34 361	98.1
5. Стокообмен	млн. лева	114 805	92.3
ЕС	млн. лева	72 392	93.2
трети страни	млн. лева	42 413	90.6
Износ	млн. лева	54 702	93.6
ЕС	млн. лева	35 837	95.9
трети страни	млн. лева	18 866	89.5
Внос	млн. лева	60 103	91.1
ЕС	млн. лева	36 556	90.8
трети страни	млн. лева	23 547	91.5
Отрицателно салдо	млн. лева	5 401	71.7
ЕС	млн. лева	719	25.1
трети страни	млн. лева	4 682	100.5
6. Преки чуждестранни инвестиции (поток)	млн. EUR	562	49.3
7. Заети лица			
Заети лица	хил. бр.	3 452	97.7
Работещи по трудови и служебни правоотношения	хил. бр.	2 573	97.2
Безработни лица регистрирани в бюрата по труда към края на дек. 2020 г.	хил. бр.	220	112.8
Коефициент на безработица	%	6.7	-
8. Средна месечна заплата	лева	1 387	109.5
9. Среден месечен доход на лице от населението	лева	581	106.4
10. Международен туризъм			
Посетители в страната	хил. бр.	2 096	-
Пътувания на българи в чужбина	хил. бр.	3 454	-
Приходи от международен туризъм	млн. EUR	1 429	37.3
Разходи за пътувания на български граждани в чужбина	млн. EUR	1 015	62.2

Превишение на приходите над разходите	млн. EUR	414	18.8
11. Инфлация			
дек. 2020 г./ дек. 2019 г.	%	0.1	-
средногодишна	%	1.7	-
12. Консолидирана фискална програма			
Приходи	млн. лева	44 309	100.6
Разходи	млн. лева	47 840	105.8
Бюджетно салдо	млн. лева	-3 532	306.5
Фискален резерв към 30.12.2020 г.	млн. лева	8 645	98.6

2.1. Брутен вътрешен продукт

През 2020 г. brutният вътрешен продукт (БВП) на България намалява с 4.2% в сравнение с 2019 г., а спадът на добавената стойност е 4.3%.

Намаление на brutната добавена стойност има в повечето основни сектори на икономиката. Спадът е най-голям в сектор „Култура, спорт и развлечения; други дейности“ – 15.6%, следван от „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ с 11.9%.

Нарастване на brutната добавена стойност има в сектор „Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа“ с 5.9%, следвана от „Финансови и застрахователни дейности“ с 2.5% и „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ с 0.6%.

Делът на **крайното потребление в БВП** през 2020 г. е 79.3%. В сравнение с 2019 г. той е по-висок с 3.7 процентни пункта.

Инвестициите, измерени с брутообразуването на основния капитал, намаляват с 2.1 процентни пункта в сравнение с 2019 г. до 19%.

2.2. Производство

Производството в промишлеността също намалява през 2020 г., което е първи спад от 2013 г. насам. Спрямо 2019 г. намалението е с 6.3%, срещу прираст от 0.6% година по-рано. Спадът в добивната промишленост е 1.3%, в преработващата промишленост – с 6.3%, а в производството, разпределение на електрическа, топлинна енергия и газ – с 8.1%.

В **преработващата промишленост** намалението е най-голямо в производството на:

- ♦ Обработка на кожи; производство на изделия от обработени кожи без косъм – с 20.6%;
- ♦ Производство на машини и оборудване, с общо и специално предназначение – с 16.9%;
- ♦ Производство на тютюневи изделия – с 16.5%;
- ♦ Печатна дейност и възпроизвеждане на записани носители – с 15.2%;
- ♦ Ремонт и инсталиране на машини и оборудване – с 14.1%;

- ♦ Производство на облекло – с 13.6%;
- ♦ Производство на автомобили, ремаркета и полуремаркета – с 8.7%;
- ♦ Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели – с 6.8%;
- ♦ Производство на напитки – с 6.5%;
- ♦ Производство на изделия от др. неметални минерални суровини – с 5.3%;
- ♦ Производство на мебели – с 4.9%.

Увеличение има при производството на:

- ♦ превозни средства, без автомобили – с 10.2%;
- ♦ основни метали – с 4.1%;
- ♦ лекарствени вещества и продукти – с 2.4%;
- ♦ текстил и изделия от текстил, без облекло – с 2.2% и
- ♦ електрически съоръжения – с 1.1%.

2.3. Оборот в търговията

Продажбите на сектор **„Търговия на дребно, без автомобили и мотоциклети“** отчитат спад с 10.2% през 2020 г. на годишна база. Продажбите на хранителните стоки, напитки и тютюневи изделия намаляват с 6.5%, колкото е спадът и при нехранителните стоки, без автомобилни горива и смазочни материали. В резултат на ограничителните мерки и ефектът на пандемията върху бизнеса и потребителското поведение, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали отчита значително намаление с 30.5% в сравнение с 2019 г. Продажбите на дребно чрез поръчки по телефон или интернет, от своя страна, отчитат прираст с 31.7%.

При **„Търговия на едро, без автомобили и мотоциклети“** намалението е по-голямо – с 14.8% през 2020 г. спрямо предходната година. Голямо намаление има в оборота на търговия на едро с неселскостопански междинни продукти, отпадъци и скрап – с 27.8%, с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия – с 15.7% и с машини и оборудване със стопанско предназначение – с 9.8%. Търговията на едро чрез посредничество, обаче, отбелязва ръст с 11.4%. Търговия на едро с компютърна и комуникационна техника нараства с 2.2%.

Продажбите на сектор **„Търговия с автомобили и мотоциклети, техническо обслужване и ремонт“** се свиват с 20.8%. Най-голям принос имат продажбите на самите автомобили, които намаляват с 26.6%. По-малък е спадът на продажбата на части – с 3.5% и оборотът от техническото обслужване и ремонт на автомобили и мотоциклети – със 17.6%.

2.4. Външна търговия

Резултатите в развитието на **стокообмена²** на България през изминалата година сочат, че общата външна търговия намалява с 9.6 млрд. лева или със 7.7%:

- ♦ Намаление на стокообмена със страните от ЕС - с 6.8%.

² Обединеното кралство е изключено от ЕС и е включено към трети страни, по данните от НСИ.

- ♦ Намаление на търговията с трети страни – с 9.4%.

Изнесени са стоки за 54.7 млрд. лева. В сравнение с 2019 г. има намаление с 3.8 млрд. лева или с 6.4%.

Спадът при износа за ЕС е 1.6 млрд. лева или 4.1%. По-значимо увеличение има само на износа за Белгия – с 220.6 млн. лева, Германия – с 150.4 млн. лева и Полша – с 96.4 млн. лева. Спадът е най-значим при износа за Италия – с 515.8 млн. лева, Испания – с 280.9 млн. лева и Гърция – с 280.1 млн. лева.

Износът за трети страни е по-малък с 2.2 млрд. лева или с 10.5%. Най-голям прираст има при износа за Китай – с 190.2 млн. лева и Иран – с 62 млн. лева. Най-значителен е спадът за Турция – със 722.1 млн. лева, Египет – с 440.8 млн. лева и Тунис – с 283.2 млн. лева.

По основни стокови групи спадът на износа идва основно от:

- ♦ Минерални горива – с 3 млрд. лева;
- ♦ Машини и апарати – със 748.7 млн. лева;
- ♦ Селскостопански продукти и животни – с 371.6 млн. лева;
- ♦ Облекла – с 257.5 млн. лева;
- ♦ Черни метали – със 175.4 млн. лева;
- ♦ Текстил и изделия от него – със 165.7 млн. лева.

Прирастът в износа е най-голям при:

- ♦ Цветни метали – с 520.6 млн. лева;
- ♦ Хранителни продукти – с 278 млн. лева;
- ♦ Руди – със 174 млн. лева;
- ♦ Строителни материали, фаянс, стъкло – със 147.1 млн. лева;
- ♦ Напитки – със 103.3 млн. лева.

Внесени са стоки за 60.1 млрд. лева. В сравнение с 2019 г. има намаление с 5.9 млрд. лева или с 8.9%.

От страните в ЕС са внесени стоки за 36.6 млрд. лева. В сравнение с 2019 г. те са по-малко с 3.7 млрд. лева или с 9.2%. По-значимо увеличение има само на вноса от Хърватия – 192.4 млн. лева. Спадът е най-значим при вноса от Испания – с 1.34 млрд. лева, Германия – с 657.9 млн. лева, Италия – с 657.1 млн. лева, Румъния – с 311.6 млн. лева и Франция – с 243.1 млн. лева.

Вносът от трети страни е на стойност 23.5 млрд. лева и спада с 2.2 млрд. лева или с 8.5% на годишна база. Най-голям прираст има при вноса от Перу – с 440.4 млн. лева, Грузия – с 256.0 млн. лева, Канада – със 144.4 млн. лева и САЩ – със 143.4 млн. лева. Най-значителен е спадът на вноса от Руската федерация – с 2.78 млрд. лева, Египет – с 800 млн. лева и Обединено кралство – със 138.2 млн. лева.

По основни стокови групи, най-голям прираст на вноса има при:

- ♦ Руди – с 645.3 млн. лева;
- ♦ Селскостопански продукти и животни – с 477.1 млн. лева;
- ♦ Хранителни продукти – с 97.3 млн. лева.

Намалението на вноса е най-голямо при:

- ♦ Минерални горива – с 3.96 млрд. лева;

- ♦ Превозни средства (без кораби) – с 646.5 млн. лева;
- ♦ Машины и апарати – със 732 млн. лева;
- ♦ Текстил и изделия от него - с 424.6 млн. лева;
- ♦ Черни метали – с 423 млн. лева.

В резултат на динамиката на външната търговия, **отрицателното външнотърговско салдо** се сви до 5.4 млрд. лева през 2020 г., което е подобряване на пасивното салдо с 2.1 млрд. лева или с 28.3% спрямо 2019 г.

2.5. Чуждестранни инвестиции

През 2020 г. потокът на чуждестранните инвестиции спадна до 561.7 млн. EUR³, което е намаление с 576.9 млн. EUR или малко над 2 пъти в сравнение с 2019 г.

Най-голям е потокът на преките чуждестранни инвестиции в дейностите:

- ♦ Професионални дейности и научни изследвания – 1.17 млрд. EUR;
- ♦ Финансови и застрахователни дейности – 454.6 млн. EUR;
- ♦ Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива – 159.3 млн. EUR;
- ♦ Транспорт, складиране и пощи – 95.4 млн. EUR;
- ♦ Строителство – 51.8 млн. EUR;
- ♦ Преработваща промишленост – 50.8 млн. EUR.

Най-много капитали през 2020 г. са изтеглени от дейностите:

- ♦ Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения – 1.19 млрд. EUR;
- ♦ Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети – 245 млн. EUR;
- ♦ Операции с недвижими имоти – 34.5 млн. EUR.

През 2020 г. най-много са нетните преки инвестиции от:

- ♦ Австрия – 319.4 млн. EUR;
- ♦ Швейцария – 207.8 млн. EUR;
- ♦ Германия – 201.2 млн. EUR;
- ♦ Унгария – 172 млн. EUR;
- ♦ Италия – 115.2 млн. EUR;

Най-значимо изтегляне на парични средства и капитали има към:

- ♦ Люксембург – 399.3 млн. EUR;
- ♦ Вирджински острови (Британски) – 128.2 млн. EUR;
- ♦ Маршалови острови – 73.3 млн. EUR;
- ♦ Ирландия – 65.4 млн. EUR.
- ♦ Холандия - 44 млн. EUR.

2.6. Заетост

³ Към момента на изготвяне на анализа. Данните подлежат на ревизия и корекции от страна на БНБ.
стр. 13 от 39

Заетите в българската икономика през 2020 г. (3.45 млн. души) са с 81.8 хил. души или с 2.3% по-малко в сравнение с 2019 г. Спадът идва основно от по-малкия брой заети в сектор „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство“ – с 59.3 хил. души и в промишлеността⁴ – 30.3 хил. заети по-малко на годишна база.

По-значим ръст в броя на заетите има в сектор „Държавно управление; образование; хуманно здравеопазване и социална работа“ – с 6.9 хил. и в „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения“ – с 6.4 хил. души.

В **Агенцията по заетостта** към края на месец декември 2020 г. са регистрирани 220 хил. безработни лица. В сравнение с края на 2019 г. те са повече с 25 хил. или с 12.8%. Коефициентът на безработица е 6.7%, срещу 5.9% в края на 2019 г.

По данни на НСИ безработните лица на 15 и повече години към края на 2020 г. са 173.1 хил. души. Прямо същия период на 2019 г. те са повече с 34.6 хил. души или с 25%. Коефициентът на безработица достига 5.2% в края на 2020 г. от 4.1% година по-рано.

2.7. Заплати и доходи

Средната месечна заплата за 2020 г. от 1387 лева е по-голяма със 120 лева или с 9.5% в сравнение с 2019 г. За сравнение, през същия период производителността на труда (БВП на зает) е намаляла с 1.9%.

Средният месечен доход на лице от населението 581 лева е по-голям с 35 лева или с 6.4% на годишна база.

2.8. Международен туризъм

През 2020 г. туризмът в България е един от най-засегнатите сектори, в резултат на пандемията и предприетите ограничителни мерки.

От месец април (началото на второто тримесечие), НСИ не провежда статистическо изследване на ГКПП, заради анулиране на голям брой международните полети, ограничаване преминаването през сухопътните граници на страната и разпространението в световен мащаб на коронавируса COVID-19. Наличните данни за пътуванията са предоставени от МВР.

Броят на посещенията на чуждестранни граждани за почивка, екскурзия или със служебна цел (без „други“⁵) в България през 2020 г. е 2.1 млн. броя, по данни на НСИ за първото тримесечие и на МВР за останалата част от годината. През същия период година по-рано, НСИ е отчетел 7.6 млн. посещения от чужденци за почивка, екскурзия или със служебна цел (без „други“).

⁴ „Добивна промишленост; преработваща промишленост; производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива; доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване“

⁵ „Други“ мотиви за посещение на чужденци съставляват около 41% от всички пътувания през 2019 г. според изследването на НСИ. Техният дял е около 44%, според данните на НСИ за първото тримесечие и около 66%, според данните на МВР, за останалата част от 2020 г.

Всички пътуванията на българи в чужбина през 2020 г. са 3.97 млн., по данни на НСИ за първото тримесечие и на МВР за останалата част от годината⁶. През 2019 г. пътуванията на българи в чужбина за почивка, екскурзия или със служебна цел (без „други“⁷) са били 3.98 млн., според НСИ, докато броят на всички пътувания е бил 7 млн.

Тези обстоятелства се отразяват и на резултатите в платежния баланс на страната.

Приходите от международния туризъм, посочени в платежния баланс на страната, са 1.43 млн. EUR през 2020 г. На годишна база това е огромно намаление с 2.4 млрд. EUR или с 62.7% спрямо приходите през 2019 г.

Разходите за пътувания на българи в чужбина (малко над 1 млрд. EUR) намаляват с 616 млн. EUR или с 37.8% спрямо година по-рано.

Салдото от приходи и разходи е положително с 414 млн. EUR. В сравнение с 2019 г. то е по-малко с 1.8 млрд. EUR, което е спад с 81.2% от положителното салдо през 2019 г.

Приходите от международен туризъм съставляват едва 2.4% от БВП през 2020 г. спрямо 6.3% година по-рано, а превишението на приходите спрямо разходите – 0.7%, в сравнение с 3.6% през 2019 г.

2.9. Консолидиран бюджет

Приходите по консолидираната програма към края на м. декември 2020 г. са 44.3 млрд. лева и на годишна база са повече с 260.2 млн. лева или с 0.6%.

Разходите 47.8 млрд. лева и нарастват с 2.64 млрд. лева или с 5.8% спрямо 2019 г.

Бюджетното салдо по консолидираната финансова програма към края на м. декември на 2020 г. е отрицателно в размер на 3.53 млрд. лева. Спрямо 2019 г. салдото се влошава с 2.38 млрд. лева.

Фискалният резерв към края на м. декември 2020 г. е 8.65 млрд. лева. В сравнение с края на 2019 г. той е по-малък със 123 млн. лева или с 1.4%.

⁶ МВР не отчита пътуванията на българи по цел на пътуването и не е възможно отразяване само на пътуванията за почивка, екскурзия или служебна цел.

⁷ „Други“ мотиви за пътувания на българи в чужбина съставляват около 44% от всички пътувания през 2019 г. според изследването на НСИ.

III . Основни тенденции в консервната промишленост

3.1. Основни икономически показатели

- ♦ Обемът на промишленото производство в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ през 2020 г., на база предварителните данни от краткосрочната бизнес статистика, показват намаление с 0.3% спрямо 2019 г. Оборътът от продажби на стоки и услуги в сектора обаче нараства с 2.5%.
- ♦ Окончателните данни за 2019 г. показват увеличение с 4.8% на обема на произведената продукция в сектора спрямо 2018 г. и намаление с 0.6% на годишния оборот от продажба на стоки и услуги, по текущи цени. Делът на продукцията на консервната промишленост в преработващата промишленост на страната за 2019 г. е 1.26%.
- ♦ Производителността на труда през 2019 г., измерена чрез физическия обем на продукцията, нараства с 8.4% спрямо 2018 г.
- ♦ Броят на наетите по трудово и служебно правоотношение лица в сектора през 2019 г. намалява с 3.3%, а средната месечна заплата на работещите в сектора нараства с 11.2% спрямо 2018 г. В сравнение с преработващата промишленост на страната, делът на наетите лица от консервната промишленост през 2019 г. е 1.4%, а средната месечна заплата в сектора е по-ниска с 12.1%.
- ♦ Чуждестранните преки инвестиции в сектора са се увеличили с 1.8% в сравнение с 2018 г., а делът им от преките чуждестранни инвестиции в преработващата промишленост, е 2%.

3.2. Производство

- ♦ През 2020 г. производството на преработени и консервирани зеленчуци нараства с 1.6%, с 14% нараства производството на преработени и консервирани плодове и с 3.2% е нарастването в производството на сосове и подправки, показват резултатите от месечно наблюдавани продукти за 2020 г.
- ♦ Тенденцията от последните години на увеличение на производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци продължава – увеличението на годишна база е с 4.1%, според окончателните годишни данни за 2019 г. При производството на плодови и зеленчукови сокове и на сосове и подправки обаче има намаление на годишна база - със 7.4% при соковете и с 4.6% при сосове и подправки.

3.3. Продажби

- ♦ Увеличават се продажбите на вътрешния пазар - резултатите за месечно наблюдаваните продукти през 2020 г. показват увеличение на продажбите на вътрешния пазар от предприятията, включени в месечното наблюдение, с близо 18% на преработени и консервирани плодове, с 8.1% на преработени и консервирани зеленчуци, с 3.7% увеличение в продажбите на сосове и подправки и с 2.1% на плодови и зеленчукови сокове.

- ♦ Количествата преработени и консервирани зеленчуци, продадени от българските производители през 2019 г., намаляват с 6.1%, на годишна база, показват окончателните годишни данни. Стойността на продажбите им също намалява – с 5.8%. Намаляват продажбите на всички продукти в групата, като най-голямо намаление в общите продажби на производителите се наблюдава при сушените зеленчуци – с 42.6%. В структурата на общите продажби за 2019 г. най-голям дял от продадените количества заемат консервираните без оцет или оцетна киселина зеленчуци – с дял от 58.4%. На вътрешния пазар през 2019 г. производителите са продали с 5.8% повече количества преработени и консервирани зеленчуци. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите е 66.2% за 2019 г. в количествено изражение, при 58.8% за 2018 г.
- ♦ Общите продажби на преработени и консервирани плодове, реализирани от българските производители през 2019 г., показват нарастване на годишна база в количествено изражение с 5.7%, а стойностно – с 5.2%. В структурата на общите продажби за 2019 г. най-голям дял от продадените количества заемат черупковите плодове, фъстъци и други ядки и семена – с дял от 76.2%. Спрямо 2018 г. продадените на вътрешния пазар количества преработени и консервирани плодове бележат ръст от 27.1%. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение за 2019 г. е 47.6%, при 39.6% за 2018 г.
- ♦ През 2019 г. производителите на плодови и зеленчукови сокове са продали с 2.6% по-малко количества спрямо 2018 г., но стойността на общите им продажби нараства с 2.4%. В структурата на общите продажби за 2019 г. най-голям дял от продадените количества имат сокове и смеси от други плодове и зеленчуци – с дял от 56%. Делът на продажбите на вътрешния пазар на плодови и зеленчукови сокове от общите продажби на производителите е 75.1% за 2019 г. в количествено изражение, при 83.7% за 2018 г. Спрямо 2018 г. реализираните на вътрешния пазар плодови и зеленчукови сокове са намалели с 12.5%.
- ♦ Намаляват и общите продажби на сосове и подправки – през 2019 г. производителите са продали с 1.6% по-малко количества на годишна база, а стойностният обем на продажбите им намалява с 0.9%. На вътрешния пазар през 2019 г. производителите са продали сосове и подправки с 4.7% по-малко спрямо 2018 г. Делът на продажбите на вътрешния пазар от общите продажби на производителите в количествено изражение е 94% за 2019 г., при 97% за 2018 г.

3.4. Външна търговия

- ♦ Стокообменът с консервирани плодове и зеленчуци през 2020 г. нараства с 1.9% на годишна база. Външнотърговското салдо за периода 2015-2020 г. е положително.
- ♦ Внесените през 2020 г. в страната количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци са с 5% повече на годишна база, а стойностният им обем се увеличава с 19%.
- ♦ Делът във вноса на страната за 2020 г. е 0.8%, като се запазва приблизително постоянен за периода 2015-2020 г.

- ♦ През 2020 г. има спад на износа – изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци са с близо 62% по-малко от 2019 г., а стойностният им обем намалява с 3.8%.
- ♦ Делът на изнесените консервирани плодове и зеленчуци в общия износ на страната през 2020 г. е 0.92%, а за 2019 г. е 0.89%.

3.5. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост

- ♦ За периода 2015 - 2019 г. рентабилността на предприятията от сектор "Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия" е положителна и през 2019 г. нараства на годишна база – рентабилността на продажбите нараства с 30%, на собствения капитал – с 21.3% и на привлечения капитал – с 26.4%.
- ♦ Нараства и ликвидността на предприятията – общата ликвидност на годишна база нараства с 11%, а бързата ликвидност – с 9.8%.
- ♦ Задлъжнялостта на предприятията на годишна база намалява с 4.1%.
- ♦ В периода 2015 – 2019 г. коефициентът на финансова стабилност е най-висок през 2019 г.

IV . Основни икономически показатели в сектора

Обемът на промишленото производство в сектор „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци“ през 2020 г., на база предварителните данни от краткосрочната бизнес статистика, показват намаление с 0.3% спрямо 2019 г. Оборътът от продажби на стоки и услуги в сектора обаче нараства с 2.5%.

Окончателните данни за 2019 г. показват с 4.8% по-голям обем на произведената продукция⁸ на годишна база, докато годишният оборот от продажба на стоки и услуги, по текущи цени, е с 0.6% по-малко спрямо 2018 г.

Броят на наетите по трудово и служебно правоотношение лица в сектора през 2019 г. е с 3.3% по-малко спрямо 2018 г., а средната месечна заплата на работещите през 2019 г. нараства с 11.2%. В сравнение с преработващата промишленост, делът на наетите лица в сектора е 1.4%, а средната месечна заплата в сектора през 2019 г. е по-ниска с 12.1%.

Чуждестранните преки инвестиции в сектора заемат 2% от инвестициите в преработващата промишленост, а обемът на продукцията и оборота⁹ – съответно по 1.26%.

Таблица: Основни икономически показатели за сектора в България(2015-2019)

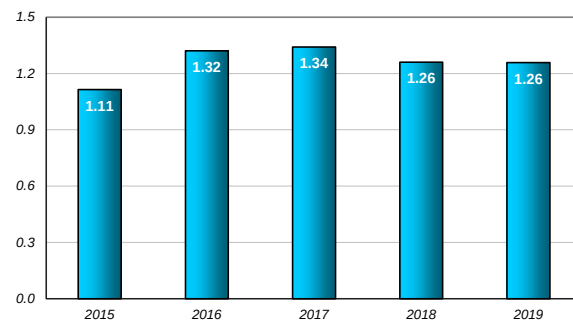
Виж пълната версия на анализа.

⁸ По методология на СБС.

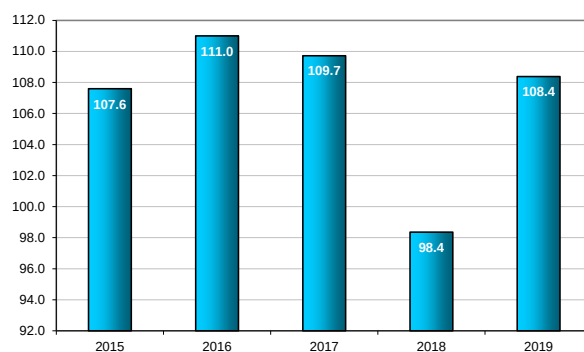
⁹ Данните за продукцията и оборота в консервната промишленост в България са за период 2015 - 2019 г. на база изчерпателни годишни статистически изследвания. Годишните данни за 2020 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2021 г.

Делът на продукцията В сектора от преработващата промишленост в страната за 2019 г. е 1.26%.

■ Дял на продукцията на консервата от преработващата промишленост, %

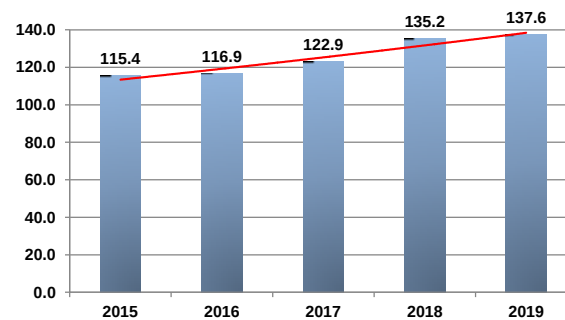

Производителността на труда, измерена чрез физическия обем на произведената продукция, нараства с 8.4% спрямо 2018 г.

Чуждестранните преки инвестиции в сектора са се увеличили с 1.8%.

млн. EUR

V . Производство

5.1. Предварителни данни 2020 г.

Виж пълната версия на анализа.

Резултатите за 2020 г.¹⁰ за избрани месечно наблюдавани продукти показват увеличение в производството на преработени и консервирани зеленчуци с 1.6%, с 14% е увеличението в производството на преработени и консервирани плодове и с 3.2% при сосове и подправки.

При преработените и консервирани зеленчуци, спрямо 2019 г. се е увеличило производството на стерилизираните без оцет зеленчуци със 17.7% и на консервираните с оцет зеленчуци – с 3.5%. Намаление в производството има при концентрираното доматино пюре и паста – намалението е с 14.4%, а при замразените зеленчуци намалението е с 23.5%.

Производството на плодове и зърна, консервирани с или без добавка на захар, вкл. и компоти се увеличава с 19.4%, на замразени плодове увеличението е с 14.2%, докато производството на конфитюри, мармалади, желета, макар и незначително, намалява с 0.9%.

Произведените количества натурален сок от ябълки са с близо 50% по-малко в сравнение с 2019 г., а производството на натурални сокове от други плодове и зеленчуци, без смеси (и без сок от портокал, грейпфрут, ананас, домати, грозде и ябълки) намалява с 14.2%.

Таблица: Производство, предварителни месечни данни (2019-2020)

¹⁰

- Данните за 2020 г. са на база месечно наблюдавани продукти, съгл. месечна номенклатура на НСИ. Предварителните годишни данни за 2020 г. ще бъдат налични след м. август 2021 г. Окончателните годишни данни за 2020 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2021 г.
- Поради специфичния характер на изследването, предварителните данни подлежат на непрекъснато преразглеждане и актуализиране с цел подобряване качеството на разпространяваните данни.

5.2. Годишни данни (2015-2019)¹¹

Виж пълната версия на анализа.

През 2019 г. продължава тенденцията от последните години на увеличение на производството на преработени и консервирани плодове и зеленчуци - на годишна база увеличението е с 4.1%, а спрямо 2015 г. произведените количества са 2 пъти повече.

Производството на плодови и зеленчукови сокове обаче намалява – със 7.4% на годишна база и със 7.8% на база 2015 г. Намалява и производството на сосове и подправки – на годишна база с 4.6%, а спрямо 2015 г. – намалението е с 3.1%.

Таблица: Производство, годишни данни (2015-2019)

Поради конфиденциалност¹², някои продукти не са включени в общите редове.

5.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

След спада на производството през 2017 г., започналото нарастване през 2018 г. продължава и през 2019 г. – увеличението на произведените количества преработени и консервирани зеленчуци на годишна база е с 3.1%. По отделни продуктови групи, нарастване на **годишна база** има при замразените зеленчуци с 30% и при консервираните без оцет зеленчуци – с 6.3%. По-малко с близо 39% е производството на сушени зеленчуци, намаление има и при преработените и консервирани картофи с 37%, и при консервираните с оцет – с 6.6%.

¹¹

- Данните за периода 2015 - 2019 г. са извадкови, на база годишна извадка, и обхващат предприятия с нетен размер на приходите от продажби на промишлена продукция и промишлени услуги общо 120 и повече хил.лв.
- Данните за производството се отнасят за продукти, произведени на територията на Република България, независимо от отрасловото отнасяне на предприятията, които ги произвеждат.
- Показател **“Производство общо” в количество** включва цялата действително произведена промишлена продукция през отчетния период, независимо дали е продадена, останала като запас или е използвана за собствени нужди (вътрешен оборот; спомагателен материал в друго производство), включително производството на ишлеми. При производство на ишлеми, производството в количество се отчита от предприятието, което действително произвежда продукцията (изпълнителя).

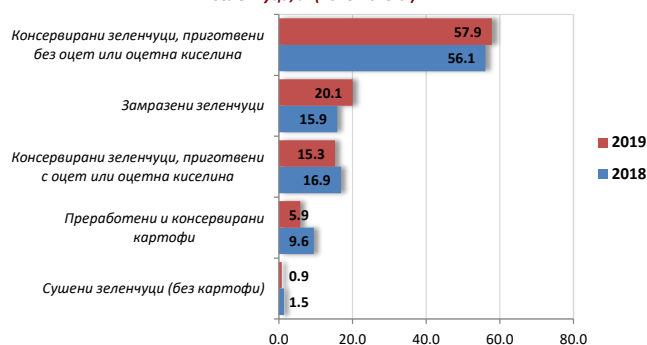
¹² Съгласно Закона за статистиката, данните са конфиденциални в следните случаи:

- индивидуални статистически данни за отделна статистическа единица;
- статистически данни, които е възможно да бъдат обвързани така, че да се идентифицира определена статистическа единица;
- статистическа информация, която обобщава данните за по-малко от три статистически единици или за съвкупност, в която относителният дял на стойността на изучаван параметър на една единица, е над 85 на сто от общата стойност на този параметър за всички единици от съвкупността.

В продуктовата структура за 2019 г. най-голям дял имат консервираните без оцет или оцетна киселина зеленчуци – с дял от 58%.

В тази група най-голямо е производството на „несмесени зеленчуци (без картофи, грах, фасул, аспержи, маслини и кисело зеле) и смеси от зеленчуци, незамразени“ – с дял от 32% от всички преработени и консервирани зеленчуци.

Продуктова структура на преработените и консервирани зеленчуци, % (2018-2019 г.)

Замразените зеленчуци заемат 20% от всички консервирани зеленчуци, а преработените и консервирани с оцет или оцетна киселина зеленчуци са с дял от 15.3%.

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

5.2.2.Преработени и консервирани плодове

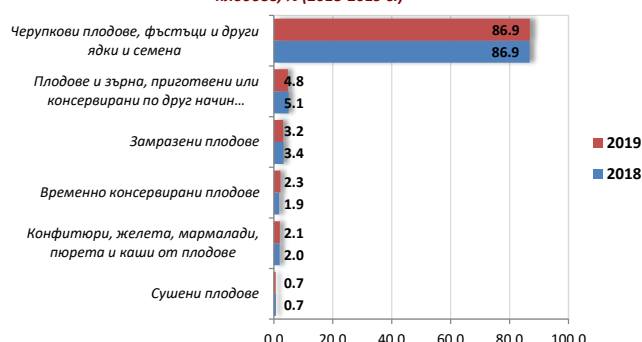
Виж пълната версия на анализа.

Продължава нарастването на производството на преработени и консервирани плодове – **на годишна база** увеличението е с 4.3%. **Най-голямо увеличение спрямо 2018 г.** има при временно консервирани плодове – с 25%. При конфитюри, желета, мармалади увеличението е със 7.5%, а в продуктовата група „черупкови плодове, фъстъци и други ядки и семена“ – с 4.4%. Намаляват количествата произведени „плодове и зърна, приготвени или консервирани по друг начин (вкл.компоти и пуканки за микровълнови фурни)“ – на годишна база намалението е с 2.2%. При сушените плодове намалението е с 2.1%, а при замразените плодове е отчетено минимално намаление от 0.4%.

В продуктовата структура за 2019 г. най-голям дял имат черупкови плодове, фъстъци, други ядки и семена – с дял от 87%.

Плодове и зърна, приготвени или консервирани по друг начин (вкл.компоти,пуканки за микров. фурни) са с дял от 4.8%, а замразените плодове – с дял от 3.2%.

Продуктова структура на преработените и консервирани плодове, % (2018-2019 г.)

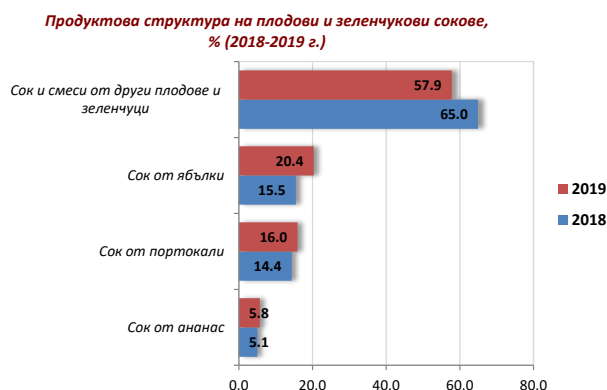
Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

5.2.3. Плодове и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

Производството на плодове и зеленчукови сокове намалява със 7.4% на годишна база. Най-голямо **увеличение спрямо 2018 г.** има при соковете от ябълки – с 21.3%. Произведените количества сокове от ананас са с 5.8% повече, соковете от портокали – с 3%. Производството на сокове от други плодове и зеленчуци и смеси от сокове намалява със 17.5%.

В продуктовата структура през 2019 г. най-значителен дял заема производството на сокове и смеси от други плодове и зеленчуци – 58%. Сокът от ябълки е с дял от 20.4% от произведените сокове, а сокът от портокали – 16%.

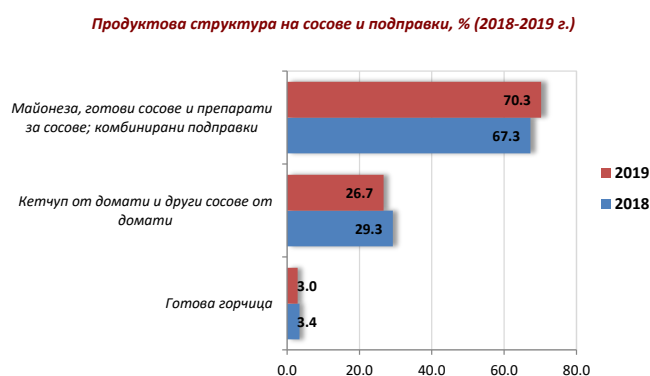
Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

5.2.4. Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

През 2019 г. са произведени с 4.6% по-малко сосове и подправки **на годишна база**. Намалява производството на всички продукти в групата, като при „кетчуп от домати и други сосове от домати“ намалението на годишна база е с 12.8%, на горчица – със 17.5% и на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ с 0.3%.

В продуктовата структура през 2019 г. най-голям дял заема производството на „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ – 70.3%, 26.7% от произведените количества са „кетчуп от домати и други сосове от домати“, а готовата горчица заема дял от 3%.

Данните са представени в табличен вид в Приложение 1 в края на анализа.

VI . Продажби на производителите¹³

6.1. Предварителни данни 2020 г.

Виж пълната версия на анализа.

Резултатите за 2020 г.¹⁴ за избрани месечно наблюдавани продукти показват увеличение на продажбите на вътрешния пазар (от предприятията, включени в извадката) на преработените и консервирани зеленчуци с 8.1%. Увеличението при преработени и консервирани плодове е със 17.8%, с 2.1% на плодови и зеленчукови сокове и с 3.7% увеличение в продажбите на сосове и подправки.

При преработените и консервирани зеленчуци с най-голямо увеличение спрямо 2019 г. са продажбите на вътрешния пазар на стерилизираните без оцет зеленчуци - с 21.8%, при консервираните с оцет зеленчуци нарастването е с 13.4%, а при концентрираното доматино пюре и паста – с 0.5%. Намаляват продажбите на вътрешния пазар на замразените зеленчуци – с близо 29%.

Продажбите на плодове и зърна, консервирани с или без добавка на захар, вкл. и компоти нарастват с 43%, а на конфитюри, мармалади, желета – с около 7%. Продажбите на замразени плодове намаляват с 1.2%.

Продадените на вътрешния пазар количества натурални сокове, смесени от плодове и зеленчуци, са с близо 31% повече в сравнение с 2019 г., докато продадените натурални сокове от други плодове и зеленчуци, без смеси (и без сок от портокал, грейпфрут, ананас, домати, грозде и ябълки) намаляват с 25%, а тези на натурален сок от ябълки са с 52.3% по-малко.

Таблица: Продажби на вътрешния пазар, месечни предварителни данни (2019-2020)

¹³

- Данните за 2020 г. са на база месечно наблюдавани продукти, съгл. месечна номенклатура на НСИ. Предварителните годишни данни за 2020 г. ще бъдат налични след м. август 2021 г. Окончателните годишни данни за 2020 г. съгласно Националната програма на НСИ за статистически изследвания ще бъдат налични след м. ноември 2021 г.
- Поради специфичния характер на изследването, предварителните данни подлежат на непрекъснато преразглеждане и актуализиране с цел подобряване качеството на разпространяваните данни.

¹⁴

- Включват се само продажби на вътрешния пазар на производителите на преработени и консервирани плодове и зеленчуци.

6.2. Годишни данни (2015–2019)¹⁵

Виж пълната версия на анализа.

Данните за общите продажби включват единствено продажбите на производителите на разглежданите в анализа продукти. Преработените и консервирани зеленчуци, плодове и сосове са представени в таблицата по-долу в мярка „тона“, а плодовите и зеленчукови сокове – в хил. литри. Поради конфиденциалност и при продажбите, някои продукти не са включени в общите редове.

През 2019 г. стойността на общите продажби на производителите на консервирани и преработени плодове и зеленчуци, плодови и зеленчукови сосове, и сосове и подправки, е с 1.8% повече спрямо 2018 г.

Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2015-2019)

Графика: Структура на стойностния обем на продажбите (2018-2019), %

6.2.1.Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Количествата преработени и консервирани зеленчуци, продадени от българските производители през 2019 г., намаляват на годишна база с 6.1%, а в стойността на продажбите намалението е с 5.8%. Намаляват продажбите на всички продукти, като най-голямо намаление, на годишна база, в общите продажби на производителите, се наблюдава при сушените зеленчуци – с 42.6%. Продадените преработени и консервирани картофи са с 36% по-малко в сравнение с 2018 г., а консервираните с оцет зеленчуци са с 10% по-малко. Най-малко е промяната в общите продажби на консервираните без оцет или оцетна киселина зеленчуци – само с 0.4% по-малко, а при замразените зеленчуци – с 0.6%.

Структурата на общите продажби за 2019 г. представя дяловото разпределение на продажбите на отделните групи продукти - най-голям дял от продадените количества заемат консервираните без оцет или оцетна киселина зеленчуци – с дял от 58.4%. Замразените зеленчуци са с дял от 18.1%, а консервираните с оцет или оцетна киселина зеленчуци – 16%.

¹⁵

- Данните за периода 2015 - 2019 г. са извадкови, на база годишна извадка, и обхващат предприятия с нетен размер на приходите от продажби на промишлена продукция и промишлени услуги общо 120 и повече хил.лв.
- Показател **"Продажби общо" в количество** включва цялото количество продадена собствена промишлена продукция през отчетния период, независимо в какъв период е била произведена. При производство на ишлеме продажбите в количество и стойност се отчитат от предприятието, което действително я продава (ишлемодателя).
- Показател **"Продажби общо" в стойност** включва нетния размер на приходите от продажба на собствена промишлена продукция в хил.лв., без ДДС и акцизи.

Графика: Структура, общи продажби, консервирани зеленчуци (2018-2019),%

Графика: Преработени и консервирани зеленчуци (Продажби 2015-2019), в хил. тона

6.2.2.Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Общите продажби на преработени и консервирани плодове, реализирани от българските производители през 2019 г. нарастват и в количествено, и в стойностно изражение на годишна база – увеличението на продадените количества е с 5.7%, а стойността им нараства с 5.2%. Увеличение на общите продажби **на годишна база** има при количествата продадени черупкови плодове, фъстъци... – с 9.6%, конфитюри, желета, мармалади – с 4.2% и замразени плодове – с 1.4%. Намаляват общите продажби на количествата продадени „плодове и зърна, приготвени или консервирани по друг начин, вкл.компоти“ с 10.5%, сушените плодове – с 10.3% и временно консервираните плодове – с 5.6%.

Структурата на общите продажби за 2019 г. представя дяловото разпределение на продажбите на отделните групи продукти - най-голям дял от продадените количества заемат черупковите плодове, фъстъци и други ядки и семена – с дял от 76.2%. Плодове и зърна, приготвени или консервирани по друг начин (вкл. компоти) са с дял от 9.7%, а замразените плодове – 5.9%.

Графика: Структура, общи продажби, консервирани плодове (2018-2019),%

Графика: Преработени и консервирани плодове (Продажби 2015-2019), в хил. тона

6.2.3.Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

Наблюдава се колеблива тенденция на нарастване и спадане в продажбите на плодови и зеленчукови сокове в разглеждания период, като най-малки са продажбите през 2016 г. През 2019 г. има намаление с 2.6% при продадените количества на годишна база и увеличение в стойността на продажбите им с 2.4%. Увеличават се продажбите на сок от ябълки – на годишна база увеличението е с 30.1%. При останалите продукти, за които данните не са конфиденциални, продажбите намаляват – при продажбите на сокове и смеси от други плодове и зеленчуци с 11.6%, продадените количества сок от портокали намаляват с 2.3%, а при сок от ананас – с 0.5%.

Структурата на общите продажби за 2019 г. представя дяловото разпределение на продажбите на отделните групи продукти - най-голям дял от продадените количества заемат сок и смеси от други плодове и зеленчуци

- с дял от 56%. Соковете от ябълки са с дял от 22%, а соковете от портокали
- с дял от 16.2%.

Графика: Структура, общи продажби, сокове (2018-2019),%

Графика: Плодови и зеленчукови сокове (Продажби 2015-2019), в млн. литра

6.2.4.Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

В сравнение с 2018 г. общите продажби на българските производители намаляват с 1.6% в продадените количества, а стойностният обем на продажбите намалява с 0.9%. Намаляват общите продажби на кетчуп (и други сосове от домати) и готова горчица, на годишна база намалението е съответно с 9.8% при кетчупа и с 13.8% при горчицата. Продажбите на майонеза, готови сосове и препарати, и подправки се увеличават с 2.6%.

Структурата на общите продажби за 2019 г. представя дяловото разпределение на продажбите на отделните групи продукти - най-голям дял от продадените количества заемат продуктите от група „майонеза, готови сосове и препарати за сосове; комбинирани подправки“ – с дял от 69.8%. Кетчуп от домати и други сосове от домати са с дял от 27.1%, готовата горчица – 3.1%.

Графика: Структура, общи продажби, сосове и подправки (2018-2019),%

Графика: Сосове и подправки (Продажби 2015-2019), в хил. тона

VII . Внос - Износ

7.1. Външнотърговски баланс¹⁶

Виж пълната версия на анализа.

Стокообменът на България с преработени и консервирани плодове и зеленчуци през 2020 г. нараства с 1.9% в сравнение с 2019 г., а спрямо 2015 г. – увеличението е с 25.5%. Външнотърговското салдо за периода 2015-2020 г. е положително.

Таблица: Външнотърговски баланс с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в млн. EUR

Графика: Външнотърговски обмен с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), млн. EUR

7.2. Внос

Виж пълната версия на анализа.

През 2020 г. продължава увеличението на вноса на преработени и консервирани плодове и зеленчуци в България. В стойностно изражение увеличението на вноса на годишна база е с 8.6%, а спрямо 2015 г. – с 30.5%.

Делът им във вноса на страната е 0.8%, като се запазва приблизително постоянен за целия период 2015-2019 г., с леко увеличение през 2020 г.

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в хил. EUR

По-голямата част от вноса е на преработени и консервирани зеленчуци – 56.9% за 2020 г.

Графика: Структура на стойностния обем на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), %

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в тона

Графика: Структура на внесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), %

Данните за внос по количества (тона) и стойност (хил. EUR) на всички продуктови групи са представени в Приложение 3 към анализа.

¹⁶ Данните за внос и износ за 2019 г. са ревизирани. НСИ актуализира всички стойности при последващи ревизии. Данните за 2020 г. са предварителни.

7.2.1. Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на преработени и консервирани зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

7.2.2. Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на преработени и консервирани плодове (продуктова структура 2019-2020), %

7.2.3. Плодови и зеленчукови и сокове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на плодови и зеленчукови сокове (продуктова 2019-2020), %

7.2.4. Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на сосове и подправки (2019-2020), структура %

7.3. Износ

Виж пълната версия на анализа.

През 2020 г. отново има спад на износа на консервирани плодове и зеленчуци, след прекъсване на тенденцията на увеличение през 2018 г. На годишна база, стойностният обем на изнесените количества намалява с 3.8%, а в сравнение с 2015 г. увеличението е с 21.2%.

Делът на изнесените консервирани плодове и зеленчуци в общия износ на страната през 2020 г. е 0.92%, а за 2019 г. е 0.89%.

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в хил. EUR

Графика: Структура на стойностния обем на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), %

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в тона

Графика: Структура на изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), %

Данните за износ по количества (тона) и стойност (хил. EUR) на всички продуктови групи са представени в Приложение 4 към анализа.

7.3.1.Преработени и консервирани зеленчуци

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на преработени и консервирани зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

7.3.2.Преработени и консервирани плодове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на преработени и консервирани плодове (продуктова структура 2019-2020), %

7.3.3.Плодови и зеленчукови сокове

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на плодови и зеленчукови сокове (продуктова структура 2019-2020), %

7.3.4.Сосове и подправки

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на сосове и подправки (продуктова структура 2019-2020), %

7.4. Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци

7.4.1.Външно-търговски баланс

Виж пълната версия на анализа.

Таблица: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2015-2020), млн.EUR

Графика: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2015-2020)

7.4.2.Внос

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Внос на пресни плодове и зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

7.4.3.Износ

Виж пълната версия на анализа.

Графика: Износ на пресни плодове и зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

Данните за внос и износ на пресни плодове и зеленчуци са посочени в Приложение 5 и Приложение 6.

7.5. Регионални пазари

7.5.1.Внос

Виж пълната версия на анализа.

В Приложение 7 в края на анализа са представени водещите страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от плодове и зеленчуци.

Графика: Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2018-2020), млн. EUR

7.5.2.Износ

Виж пълната версия на анализа.

В Приложение 8 в края на анализа са представени водещите страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от плодове и зеленчуци.

Графика: Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2018-2020), млн. EUR

VIII . Предприятия от сектора

8.1. Активи и пасиви

Виж пълната версия на анализа.

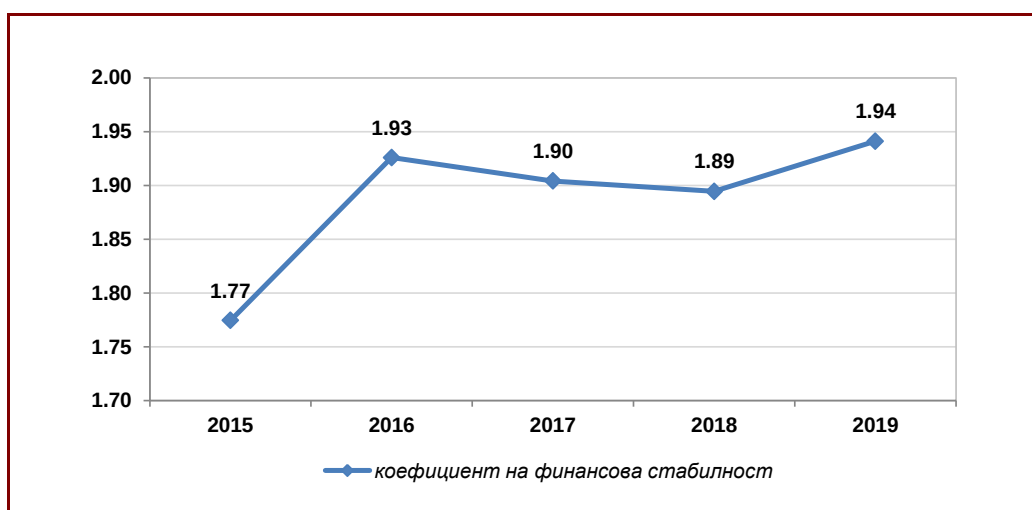
Графика: Активи, нетни приходи от продажби, печалба (2015-2019), млн. лева

8.2. Рентабилност, ликвидност, задлъжнялост, стабилност

Виж пълната версия на анализа.

Таблица: Основни показатели на предприятията от сектора (2015-2019)

Графика: Коефициент на финансова стабилност (2015-2019)

8.3. Конкуренция, пазарен дял ¹⁷

Виж пълната версия на анализа.

8.3.1. Водещи предприятия по общо приходи

Топ предприятия от сектора по общо приходи за 2019 г.

No_	Предприятие	Общо приходи, хил. лв.
1	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	53 980
2	Тимбарк България ЕООД - Казачево	50 068
3	Агри България ЕООД - Радиново	44 683
4	Ойропак ЕООД - София	42 689
5	Куминяно Фрут ООД - Катуница	42 400

¹⁷ Класацията е направена по текущи данни от Информационната система за българските предприятия BEIS (www.beis.bia-bg.com)

...	...	
15	...	

Източник: BEIS

8.3.2. Водещи предприятия по печалба

Топ предприятия от сектора по печалба за 2019 г.

No_	Предприятие	Печалба, хил. лв.
1	Сторко ЕООД - София	7 671
2	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	7 426
3	Ойропак ЕООД - София	5 578
4	Джили-Сой - Джихангир Ибрям ЕТ - Дулово	3 578
5	Братя Пепеч ООД - Пороино	3 546
...	...	
15	...	

Източник: BEIS

8.3.3. Водещи предприятия по служители

Топ предприятия от сектора по брой на служителите (12.2020 г.)

No	Предприятие	Социално осигурени, към декември 2020 г.
1	Палиррия България ЕАД - Нова Загора	570
2	Конекс - Тива АД - Оризово	384
3	Агри България ЕООД - Радиново	318
4	Виктория Нутс ЕООД - София	229
5	Олинеза Премиум ЕООД - Костинброд	223
...	...	
15	...	

Източник: BEIS

8.4. Сертифицирани фирми

Сертифицираните предприятия по ISO, OHSAS, FSC, IFS, HACCP и предметите на сертификатите им, са представени в Приложение 9.

IX . Дружества – Дайджест

Виж пълната версия на анализа.

- ♦ 65% от храните във веригите са български. Почти 65% от храните в големите вериги у нас са български. Това показва анкета на Сдружението за модерна търговия, в което членуват "Билла", "Кауфланд", "Лидл", "Т Маркет", "ПроМаркет" и "Фантастико". Шестте компании имат дял 40% от пазара в сектора на търговията с бързооборотни стоки и почти 500 магазина в цяла България. Според резултатите от проучването 73% от асортимента в категория "Хляб и хлебни продукти" са от родни производители. В една от веригите дори този дял е 100%. Като цяло на второ място са месото и месните продукти със 70 на сто български продукти. Следват млякото и млечните продукти, при които 69% от асортимента са на родните производители. В тази категория се наблюдава и ръст от 5% на дела на българските продукти в сравнение с година по-рано. Данните от анкетата показват още, че 44% от плодовете и зеленчуците в 6-те вериги са български. От Сдружението за модерна търговия напомнят, че за тази категория трябва да се отчете фактът, че заради географското положение у нас се произвеждат само част от харесваните от потребителите продукти. Освен това при плодовете и зеленчуците има ясно изразена сезонност. Затова и през лятото делът им при някои от веригите надвишава 70%, но като цяло за годината е доста по-нисък. 368 нови договора с български доставчици на храни са сключени от веригите за периода от март до октомври 2020 г., показват данните от анкетата. За 8-те месеца шестте търговски вериги са реализирали родна продукция за над 1,1 млрд. лв. Всяка една от тях работела с между 160 и 600 български доставчика. Сред тях има както големи родни производители, така и малки регионални фирми. "В периода на коронакризата големите търговски вериги започнаха преговори със стотици български производители, част от които доскоро доставяха на хотели и ресторанти, и много от техните храни вече са по рафтовете им. Това е израз на отговорността на членовете на сдружението към българския бизнес и към обществото като цяло", коментира изпълнителният директор на Сдружението за модерна търговия Йордан Матеев. Той се надява българските производители да се възползват от шанса и да спечелят потребителите с качествени храни на конкурентни цени. Продажбата на български храни във веригите им давала възможност скоро да пробият и на международните пазари.

24 часа, 01 януари 2021

X . Нормативна уредба в сектора

Виж пълната версия на анализа.

XI . Приложения

Виж пълната версия на анализа.

XII . Индекс на таблиците и графиките

Инфлация, промяна спрямо предходна година (2012-2022)

Основни макроикономически показатели на България (2020)

Таблица: Основни икономически показатели за сектора в България(2015-2019)

Таблица: Производство, предварителни месечни данни (2019-2020)

Таблица: Производство, годишни данни (2015-2019)

Таблица: Продажби на вътрешния пазар, месечни предварителни данни (2019-2020)

Таблица: Общи продажби на производителите на консервирани плодове и зеленчуци (2015-2019)

Графика: Структура на стойностния обем на продажбите (2018-2019), %

Графика: Структура, общи продажби, консервирани зеленчуци (2018-2019),%

Графика: Преработени и консервирани зеленчуци (Продажби 2015-2019), в хил. тона

Графика: Структура, общи продажби, консервирани плодове (2018-2019),%

Графика: Преработени и консервирани плодове (Продажби 2015-2019), в хил. тона

Графика: Структура, общи продажби, сокове (2018-2019),%

Графика: Плодови и зеленчукови сокове (Продажби 2015-2019), в млн. литра

Графика: Структура, общи продажби, сосове и подправки (2018-2019),%

Графика: Сосове и подправки (Продажби 2015-2019), в хил. тона

Таблица: Външнотърговски баланс с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в млн. EUR

Графика: Външнотърговски обмен с преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), млн. EUR

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в хил. EUR

Графика: Структура на стойностния обем на внесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020),%

Таблица: Внос на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в тона

Графика: Структура на внесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020),%

Графика: Внос на преработени и консервирани зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Внос на преработени и консервирани плодове (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Внос на плодови и зеленчукови сокове (продуктова 2019-2020), %

Графика: Внос на сосове и подправки (2019-2020), структура %

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в хил. EUR

Графика: Структура на стойностния обем на изнесените преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020),%

Таблица: Износ на преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020), в тона

Графика: Структура на изнесените количества преработени и консервирани плодове и зеленчуци (2015-2020),%

Графика: Износ на преработени и консервирани зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Износ на преработени и консервирани плодове (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Износ на плодови и зеленчукови сокове (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Износ на сосове и подправки (продуктова структура 2019-2020), %

Таблица: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2015-2020), млн.EUR

Графика: Външнотърговски обмен с пресни плодове и зеленчуци (2015-2020)

Графика: Внос на пресни плодове и зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Износ на пресни плодове и зеленчуци (продуктова структура 2019-2020), %

Графика: Водещи страни, от които се внасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2018-2020), млн. EUR

Графика: Водещи страни, за които се изнасят пресни и преработени плодове и зеленчуци, и хранителни продукти от тях (2018-2020), млн. EUR

Графика: Активи, нетни приходи от продажби, печалба (2015-2019), млн. лева

Таблица: Основни показатели на предприятията от сектора (2015-2019)

Графика: Коефициент на финансова стабилност (2015-2019)

Топ предприятия от сектора по общо приходи за 2019 г.

Топ предприятия от сектора по печалба за 2019 г.

Топ предприятия от сектора по брой на служителите (12.2020 г.)